

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Med fjäderlätt tyngd

Österlund, Maria

Published in:
Opsis barnkultur

Publicerad: 01/01/2019

Document Version
(Referentgranskad version om publikationen är vetenskaplig)

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:
Österlund, M. (2019). Med fjäderlätt tyngd: Recension av Jaqueline Woodsons *Fjädrar*. *Opsis barnkultur*, (3), 46–.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Med fjäderlätt handlag

Jaqueline Woodson *Fjädrar*, Natur & Kultur, 2019

Hope is the thing with feathers
that perches in the soul,
and sings the tune-- without the words,
and never stops at all

Hoppet är det där med fjädrar-

Dom i själen slår sig ner-

Och börjar sjunga utan ord-

Och aldrig- nånsin-slutar

Almapristagaren Jacqueline Woodsons roman *Fjädrar* inleds med en strof av den amerikanska poeten Emily Dickinson. Hennes välkända dikt "Hope is the thing with feathers" från 1862 bär fram tanken att hoppet är en fjäderbeklädd fågel, som sjunger i allas vårt inre och ingjuter hopp. Då Woodson formulerar en berättelse uppstår något så mycket djupare än summan av delarna. Romanen, som skildrar 1970-talet då rassegregation lagstiftats bort men rasifieringen fortsättningsvis är verksam, gavs ut redan 2007 och utkommer nu på svenska i Alva Dahls följsamma och fina översättning.

"Att han [Jesuspojken] kom in i vårt klassrum den där morgonen var det enda som var annorlunda". Så inleds romanen berättad i jagperspektiv av Frannie, som själv minns hur det var att komma ny till klassen. Hon fann en vän i Samantha, som ständigt bär på sin Bibel och tolkar omvärlden genom detta rättesnöre. Skiljelinjen går knivskarpt vid motorvägen på vars andra sida de vita bor. Men till den helsvarta skolan kommer en vit pojke. Klassrumshierarkin domineras av ondskefulla Trevor, som inte kan tåla nykomlingen Jesuspojken, som bär på ett slags frälsning. Att Jesuspojken är vit i en helsvart, segregerad skolmiljö skapar oro. Att han dessutom sticker ut och är svårplacerad på många andra sätt gör inte saken bättre. Förstås hänger smockan i luften. Mitt i sin vithet hävdar Jesuspojken att det är i den svarta miljön han hör hemma och hans pappa visar sig vara svart. Perspektivet som anläggs är hisnande, den afroamerikanska bevakningen av vithet, segregationens grammatik i våra kroppar klingar ut över sjuttioalet och är mer än angelägen också för vår tid.

Texten böljar kring frågor om funktionsvariation, ras, lojalitet, vänskap och hopp. Frannies mamma har haft flera missfall och är gravid igen. Hennes bror är döv och de talar via tecken, ett språk Jesuspojken visar sig kunna. Romanen bevarar ständigt sina bråddjup, en sårighet som känns igen från exempelvis Margret Atwoods flickskildring *Cat's eye* (1988) där den språkliga stringensen gestaltningen av barndomens hierarkier är besläktad. Teckenspråket beskrivs i *Fjädrar* sinnligt som en berikande flerspråkighet: "Hans ansikte sprack upp i ett brett leende och händerna flög genom luften. Jag tänkte på tecknet för glömt- fyra fingrar som glider över pannan som om de torkar bort en tanke. Ibland fick tecknen mig att tänka helt annorlunda." Jacqueline Woodson ger den afroamerikanska uppväxtmiljön fina konturer, som i skildringen av hår och frisyrier som för tankarna till Chimamanda Ngozi Adichies roman *Amerikanah* (2013). "Afrokammen hade en rödsvartgrön Black Power-näve på handtaget. Jag brukade ha den i bakfickan och låta näven sticka ut." heter det i en beskrivning som andas sjuttioal. Woodsons sparsmakade roman är utsökt. Den är mångskiktad och lyhörd, fjäderlätt med tyngd. Tonträffen i språket svindlar.

